

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANER - *bladet*

Månedsskrift for Soransk Samfund

September

Årgang 72 . Nr. 7

1987

Skolekoret »Sine Nomine« havde stor succes i TV Sct. Hans Aften

Friskere end friskbagt

Mette **Munk**™

Mette Munk A/S · Göteborggade 5, P.O. Box 9 DK 5100 Odense C. Danmark · Telephone 09 13 44 13

KÆRE STUDENTER!

Jeg hørte her forleden (den 4. maj var det forresten), hvad nogle af jer måske også gjorde – en radioudsendelse, som minde-
de mig om disse nyreligiøse bevægelser, som vi her på det sidste har hørt meget om, de er jo opstået siden midten af 60'erne og har det til fælles, at de er stærkt autoritært ledet, stramt hierarkisk opbygget, og medlemmerne er knyttet til hinanden via en meget stærk korpsånd, som kendes fra stærkt totalitære systemer.

Udsendelsen handlede ikke om egentlig nyreligiøsitet sådan i gængs forstand: Den drejede sig om erhvervslivets kursusvirksomhed og om begrebet *virksomhedskultur*.

Udsendelsen havde overskriften: »Management og missionærer«, der var udtalelser fra kendte navne i det danske erhvervsliv fra Dansk Management, Time-manager, SAS o.fl., og de forkyndte uafhængigt af hinanden, tilsyneladende – og samstemmende det samme budskab. Budskabet var, at flere og flere mennesker vil opleve, at de får identitet alene gennem arbejdet på virksomheden.

De hævdede, at kirken, skolen og hjemmet har udspillet deres rolle. Virksomhederne og livet omkring produktet vil blive mindst lige så vigtigt som selve produktet, tilværelsens mening er at være med i et arbejdsmæssigt og kulturelt fællesskab – et holistisk (som det hedder) fællesskab med en stærk VI-oplevelse, VI er og skal være bedre end de andre:

Er det at overreagere at bruge et par tanker og en årgang studenters (oven i købet årgang 87) tid på nogle overvejelser i den anledning? Det synes jeg ikke. Det synes jeg ikke, fordi jeg dels føler grund til at advare jer, der nu snart - en del af jer - bliver konfronteret med disse management-bombardementer, og dels fordi jeg synes, at det er et fantastisk pædagogisk tilbageskridt. Jeg synes, budskabet virker

chokerende, fordi vi i den pædagogiske verden i de sidste 20-30 år har gennemgået en udvikling bort fra den sorte skoles autoritære pædagogik.

Jeg synes, at der er grund til at tage den nye kursuskultur alvorlig, og jeg håber, at nogle af eleverne her til efteråret vil kigge lidt på den i temaugen, hvor temaet jo er kultur.

Der er måske ikke mindst grund til at tage den alvorlig, fordi fremtrædende erhvervsfolk påberåber sig eneret på kulturformidlingen.

For hvad er det, de tilbyder?

Og til hvem tilbyder de det?

Hvem skal modtage deres kultur? Hvor får forresten arbejdsledige, børn og gamle deres plads i det system? For ikke at tale om de offentligt ansatte (jeg taler ikke for min syge moster!):

Hvad er det forøvrigt, de forkaster?

De forkaster – eller bekæmper, om I vil – såmænd de værdier og den etik, der lå bag det bedste af 60'ernes kreative pædagogik og 70'ernes kritiske pædagogik. Det passer ikke – naturligvis – i den virksomhedskultur, som er under udvikling.

Skolen har en *opdragende* funktion, som den må være sig bevidst.

Nedsat arbejdstid på grund af fuldautomatation, lynhurtige rejser mellem verdensdele og folkeslag, verdensomspændende massemedier, altudslettende våben, umådelige og uudtømmelige energikilder – alt dette og meget mere har videnskaben i de sidste årtier frembragt, men den kommer næppe til at frembringe »harmoniske, lykkelige og gode mennesker«, med sans for samarbejde og fredeligt fællesskab – og den vil næppe kunne afskaffe skadefryd, skandalehunger, krigsophidselse, had, jødeplagere og andre racefanatikere. Derfor må skolen i fremtiden mere end nogensinde være sig sine opdragende opgaver bevidst. Hvis skolen ikke satser nok på opdragelsen i tolerance og demokratisk sindelag, vil vi ved år 2000 opleve polariseringer, vi vil få meget svært ved at klare.

Der er gjort mange fejl m.h.t. skolens udvikling i de sidste 20-30 år, både fra samfundets side og fra lærerside.

De største fra lærerside er nok, at mange af os lod os kue af indoktrineringsdebatten og veg tilbage fra at bekende kulør. Derved blev lærerpersonligheden udvisket, og undervisningens anliggende blev ligegyldig, og det – forresten – hvad enten livssynet var borgerligt indstillet, socialistisk eller noget helt tredje.

Men hvorfor virker den ny »virksomhedskultur« så chokerende på mig?

Hvorfor synes jeg ikke om de metoder, der anvendes? f.eks. overlevelsøskurser: Slet dulgte manddomsprøver, som efter sigende har til formål at lære sig selv at kende i visse pressede barske situationer.

Søger man i virkeligheden ikke bare spænding?

Tyder dette ikke på en kulturel fattigdom?

Det bevidste arbejde med at etablere en korpsånd minder mig om tidligere tiders autoritative pædagogik, som skabte en korpsånd, der tit byggede på løgn, hykleri og trods. Den nye virksomhedskultur, der kalder sig holisme (ordet er græsk og betyder helhed. Lederne og medarbejderne skal udgøre en holistisk sammenhæng – være et altomfattende kulturelt fællesskab) er dybest set korporativ, undertrykkende og umyndiggørende.

Jeg synes ikke, kulturen og livet skal overtages af management-kræmmere. Ders pædagogik hører fortiden til.

Det er skolens opgave – også *denne* skole og *måske* ikke mindst denne med de mange stolte traditioner, den har for kvalitet.

At lære sine elever at arbejde for bevarelse af den demokratiske proces. Den proces, der får opdragelsens og undervisningens mål kombineret med de demokratiske og medmenneskelige mål i samfundet, og det er den samme proces, som indebærer retten til uenighed i livssyn og tilværelsesform, og som indebærer muligheden for at lade modsætninger være en kilde til udvikling.

Modsætningerne skal der ikke lægges et røgsløv over (som jeg så tit har sagt det). Hvis man kan mødes i samtalen, så kan uenighed være mere værdifuld end holisme og korpsånd, og i det møde er åbenhed vigtig – og varsomhed lige så vigtig – i øvrigt.

Som Grundtvig – en af det danske demokratis fædre – formulerede det (eller noget i den retning i det mindste): »Vi er allesammen et mindretal, og det har vi godt af. For så må vi tale os til rette«.

Skolen skal som kulturbærende institution i samfundet fungere som demokratiets værksted.

Det betyder ikke, at autoritet og disciplin skal afskaffes. Disse to begreber vil der altid være brug for i opdragelse og undervisning – men i et demokrati kun i formerne rationel autoritet og demokratisk disciplin.

Rationel autoritet, siger jeg, og mener med det modsætningen til, hvad man kunne kalde irrationel autoritet: den, der bygger på magt over mennesker, magt på den ene side og frygt på den anden side er de hjørnestene, hvorpå den irrationelle autoritet bygger: Den rationelle autoritet grunder sig på kompetence og i øvrigt på ligheden mellem to parter, der f.eks. kun skiller sig fra hinanden ved graden af indsigt, viden eller dygtighed på et eller flere *specielle* områder.

Under den gammeldags autoritære disciplin var det kravene udefra, de skabte ro, orden og handling, idet man bøjede sig for kravene i en følelse af angst. Man adlød ofte, fordi man var bange for, hvad der kunne ske, hvis man ikke gjorde det (det hævdes, at man godt kunne trives alligevel). Det kan godt være, men det er ikke det, der er det vigtigste.

Den demokratiske disciplin bygger derimod på de krav, som vi indefra stiller til os selv. Denne disciplinformer sig betydelig vanskeligere at gennemføre end den gammeldags kontante med »din vilje i min lomme«. Den kan nemlig ikke dikteres, men må langsomt indarbejdes og læres

gennem oplevelser og erfaringer i samliv og samarbejde.

Det er skolens fornemste opgave at indarbejde *den*.

Det er ikke management-kræmmernes ærinde, kan jeg forsikre jer!

En af de hyppigste og alvorligste klager mod den gamle skole beroede på, at man ved at sammenligne små børn, som de er, når de begynder skolen, med de unge, som forlader den, ofte måtte komme til det resultat, at det på væsentlige områder var gået jævnt ned ad bakke med dem under skoletiden. Små børn er levende, de har fantasi, umiddelbarhed, nysgerrighed, videbegær og oplevelsesevne. De er i besiddelse af oprigtighed og af evnen til at udtrykke deres følelser, og man spurgte med rette, hvad der blev af alt dette, og hvor *meget* af det, der var i behold efter 9 års for ikke at tale om 12 eller 13 års skolegang.

Det problem har skolen vel ikke løst, men det er en stadig proces, som vel al-

drig afsluttes, men som bedst udføres inden for skolens rammer.

Et enkelt råd til jer – egentlig tror jeg ikke på, at erfaringer kan overføres til andre, for de må gøre deres egne. Man kan højst prøve at afhjælpe følgerne af de mest besværlige og smertefulde.

Men hvis jeg her til sidst må citere nogle vise ord, jeg for nylig faldt over i Poul Borums seneste bog: »Alting« – så vil jeg slutte med det, fordi jeg synes, Borum siger det væsentlige af det, jeg her har forsøgt at give udtryk for, på følgende måde:

... så sidder de gamle der og er så færdelig meget klogere, men vi er ikke klogere, fordi vi har *løsninger*, vi er klogere, fordi vi *ved*, at der bestandig gennem livet kommer nye *foreløbige* problemer, som har nye *foreløbige* løsninger, som igen skaber nye *foreløbige* problemer og så videre og så videre, og sådan lever man videre, *og det er det, man skal*.

Hjertelig tillykke med jeres eksamen og held og lykke.

Erling Kristensen.

Soransk Samfunds årsfest lørdag den 17. oktober 1987

Program:

Kl. 17,00 samles deltagerne i kirken.

Kl. 17,15 Orgelkoncert ved Knud Vad og Chorus Soranus, der synger konfirmationskantaten. Derefter festtale i festsalen.

Kl. 19,00 Souper med rødvin og kaffe.

Kl. 22,00 Dans til kl. 1,00.

Pris for deltagelse er 240,- kr. for seniorer og 150,- kr. for juniorer (1980-86).

Alle ledsagere betaler 240,- kr.

Tilmelding inden den 16. september til *Finn Harlang*, Dronningens Tværgade 30, 1302 København K., ved at sende check eller indbetale på postgiro 4 00 17 10.

Husk at opgive årgang af hensyn til bordplanen. Hver deltager kan kun medbringe en ledsager. *Dette gælder også deltagere i dansen.*

Påklædning: Festdragt.

Deltagerantallet er begrænset til 150 deltagere. Der udsendes adgangskort med bordkort senest 2 dage inden festen. Kun indehavere af disse kan deltage i midt-dagen.

Lokal deltagelse i dansen. Gamle soranere, der ønsker at komme til kaffe og dans kl. ca. 22, er velkomne. Der vil blive billetsalg ved indgangen. Kr. 30,- pr. deltager incl. kaffe og 2 øl/vand.

To illustrationer til artiklen: Teatertur i Rusland i juni-nr. Tegnet af Kurt Bresson (S 45).

Carl Jakhelln in memoriam

Carl Jakhelln blev optaget i 3. mellem på Sorø Akademi i 1928.

Grunden til at den norske diplomatsøn blev sendt til Sorø, var nok først og fremmest, at hans faders søster, fru Hoffmeyer, havde været dansk gift, og nu som enke boede i Sorø med sine børn, der var nogenlunde på samme alder.

Mens sønner af udlandsdanskere langt fra var nogen sjældenhed på skolen, var Carl Jakhellns baggrund og opvækst temmelig usædvanlig sammenlignet med hans kammeraters.

Han blev født den 27. august 1914, mens hans fader var norsk legationssekretær i St. Pedersborg; efter revolutionen blev familien forflyttet til Paris og efter nogle års forløb videre til Buenos Aires.

Da Carl kom ind på Sorø Akademi, talte han derfor både fransk og spansk flydende. Hurtigt kom han også til at tale næsten fejlfrit dansk.

Både i kraft af medfødt intellekt og navnlig som følge af de vidt forskellige indtryk, han havde modtaget i sin egentlige barndom, var han betydelig mere udviklet end sine jævnaldrende danske kammerater.

Den i bedste forstand liberale ånd, der udgik ikke mindst fra vor gamle rektor H. Raaschou-Nielsen, gjorde Sorø til en lykkelig afløsning for hans temmelig barske oplevelser som skoledreng i Argentina.

Trods en vis reserverthed i sit væsen allerede på dette tidlige tidspunkt faldt han hurtigt til, både skolemæssigt og i kammeraternes kreds. Hans usædvanlige sprogkundskaber og dermed sammenhængende sprogtalent gjorde ham skolegangen lettere, end man på forhånd kunne vente. Den tilpasningsevne, som han senere i så høj grad fik brug for, har sikkert, ubevidst for ham selv, været til stede allerede på dette tidlige tidspunkt.

I gymnasieårene udvikledes hans stærke litterære interesse sig også, således at der ad denne vej skabtes nære personlige bånd mellem ham og de af hans kammerater, der delte denne interesse. Den var

for hans vedkommende forbundet med en stærk kritisk sans, som for hans venner undertiden kunne ligne ordkløveri, men som ofte fremtvang både større præcision i ordvalget og en sund omprøvning af egne meninger.

Og denne forærlighed for det kritisk-analytiske mildnedes både af en god portion humoristisk sans og af, at den så åbenbart var udtryk for en fornøjelse ved intellektuel gymnastik og en udpræget trang til sproglig klarhed. Måske lejlighedsvis lidt irriterende, men næsten altid stimulerende.

Der er ingen tvivl om, at årene i Sorø for Carl Jakhelln blev af stor betydning. Livet igennem bevarede han en stærk følelse af tilknytning til sin gamle skole og et trofast venskab til de kammerater, han kom til at stå nær i disse år.

Efter studentereksamen i 1933 rejste han hjem til Norge, hvor han studerede socialøkonomi, kunsthistorie og sprog ved universitetet i Oslo indtil det tyske overfald 9. april 1940.

Han blev hurtigt engageret i modstandsbevægelsen og blev allerede i slutningen af marts 1941 arresteret af tyskerne. Efter nogle måneder på Grini blev han sendt til Sachsenhausen koncentrationslejr, hvor det lykkedes ham at overleve til Tysklands sammenbrud.

Efter befrielsen indtrådte han i den norske udenrigstjeneste.

Hans vigtigste indsats som diplomat blev dog nok årene som international tjenestemand i FN, som bl.a. medførte opgaver i Korea, Laos og Togoland. I perioden 1960-65 var han ambassaderåd ved den norske ambassade i København, hvor han i rigt mål sammen med sin hustru Johanne Jakhelln genopfriskede venskaberne fra Sorøtiden.

Efter en række poster i de følgende år trak han sig i 1982 tilbage p.g.a. alder og bosatte sig i Spanien.

De sidste år blev svære. Tilsyneladende var han kommet, om ikke uberørt, så dog fysisk og mentalt uden varigt mén, gennem årene i koncentrationslejren. Dog

gennemlever man vel ikke fire år med konstant sult, kulde og infektioner, hvor hver dag er et spørgsmål om at overleve, uden at det kræver sin pris.

Reserverne var opbrugt; en gradvist voksende, overvældende træthed gjorde det, der skulle være et velfortjent otium til en skuffelse.

Men som et sent ekko fra hans ungdoms kærlighed til ordets kunst udkommer efter hans død et bind franske digte, som han selv nåede at udvælge sammen med sin forlægger. Det er digte, hvori han fastholder og til læseren formidler en syntese af stærke, personlige oplevelser og refleksioner.

I et af disse digte genopliver han en situation fra sin tidligste barndom i en gammel fransk have under den første verdenskrig, hvor han hører kanonerens torden i det fjerne: 1918

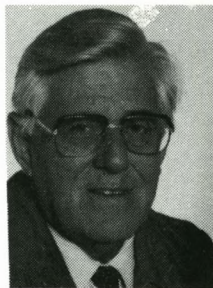
*Dans le jardin de mon enfance
j'ai goûté
mes premières groseilles,
mais je préférerais les fraises,
les fraises et les framboises.
Dans le jardin de mon enfance,
qu'ai-je vu, qu'ai-je écouté?
Les escargots, les coccinelles
et les abeilles,
les libellules et de lointains canons
que je dessinais sur mon ardoise,
couché bien à l'aise sur le gazon.
Baignant dans l'innocence
de mon jardin de l'Île-de-France,
j'écoutais le son
de ces lointains canons
et goûtais au soleil
mes premières groseilles.*

Dette kontrastfyldte billede fra hans tidlige barndom afspejler i poetisk form hans senere livsforløb. Det meste af sit voksne liv levede han jo i et på mange måder privilegeret milieu; det var dog på baggrund af fire år i den »elendighedens hær«, som han selv har beskrevet med næsten dokumentarisk præcision i bogen: »Tre fra Sachsenhausen«.

I anledning af meddelelsen om hans

død skrev hans medfange fra Sachsenhausen, Peder Nordbye, bl.a. disse ord om ham i det norske Aftenposten: »Han kunne give – og han gav – værdifuld hjælp og gode råd, således at medfanger blev bedre i stand til at mestre livet og situationerne, både på arbejdsstedet og i lejren. Han var hjælpsom og uselvvisk. Han delte med os andre uden tanke på modydelse. Han blev i sandhed livets lys i døden, med en livgivende trøst og skabende tro på at overleve«.

Johan Wilhjelm (S 34).

Lektor LUDVIG MOHR 29/9 1915 – 17/6 1987

Lektor L. Mohr var født 1915 i Torshavn. Han blev student fra Rønde 1934 og ansat ved Sorø Akademis Skole 1953.

Han var tilsynsførende lærer først på Hovedbygningen i tre år (1953–1956), dernæst skoleinspektør og til sidst tilsynshavende lærer på Holbergs Hus i otte år fra 1960.

I 1985 fyldte han 70, hvorefter han tog sin afsked.

Ludvig Mohr havde en stærk følelse af samhørighed med Færøernes mennesker og natur. Ofte kom det færøske sind op i ham, så han slog over i færøsk. Det var især, når noget optog ham stærkt, og han ville være sikker på, at han selv gav rigtig og præcis besked til den eller dem, han talte til.

Han havde også på et vist tidspunkt planer om at vende tilbage til Færøerne

som skolemand dér; men planerne blev ikke virkeliggjort.

I sine sidste år oplevede han den glæde at blive udsendt som censor ved studentereksamen til Færøerne.

I de senere år tilrettelagde han også sit arbejde med det nye testamente, som han ville oversætte til færøsk i sit otium.

Lektor L. Mohr underviste i græsk, oldtidskundskab og religion. Han var den loyale, trofaste og hyggelige kollega, som man altid kunne stole på. Hans synspunkter på faget religion, der i de fleste af hans embedsår var skolens vanskeligste, fordi det indtog en særstilling blandt de øvrige skolefag, faldt ikke altid sammen med hans fagkollegas. Netop derfor var det så inspirerende at tale med ham, og derfor blev samarbejdet med ham også båret af friskhed og liv. I virkeligheden var det eksemplarisk.

Som kollega i kostskoleinspektionen udviste lektor Mohr de samme karaktertræk, som han lagde for dagen i sit skolearbejde. Men dertil kom, at han, der overfor alumnierne var klar og bestemt i sine krav, ofte viste largesse og overbærenhed, når noget alvorligere var på færde. I sådanne situationer var han også den milde dommer.

Under arbejdet med det nye testamente og oversættelsen af det færøske blev L. Mohr grebet af det gamle problem om forfatterskabet til den sidste bog i det nye testamente. Var det den Johannes, vi kender fra de øvrige skrifter, der bærer hans navn?

Han nåede frem til den opfattelse, at de to forfattere med navnet Johannes måtte være een og samme person, og han samlede en række iagttagelser, der som helhed forekom ham at støtte hans teori.

Det var karakteristisk for lektor Mohr, at han ofte i samtale vendte tilbage til disse ting. Han talte sig da let varm, og hans øjne fik en særegen glans. Man forstod, at der bag hans fremstilling lå mere end iagttagelse og studium.

For alle, der har kendt lektor Mohr og været i nærmere forbindelse med ham, er

det bittert at vide, at vi ikke mere skal se ham eller høre hans røst. Men med sorgen over hans bortgang blander sig taknemmeligheden over det retsind og den loyalitet og munterhed, han udstrålede under varetagelsen af de skoleopgaver, han havde valgt som sine.

Ære være lektor L. Mohrs minde.

Jan Nielsen.

»Lektor Mohr er død ...«

Denne triste nyhed modtog jeg forleden dag sådan ganske en passant i en samtale om løst og fast, som angik skolens ve og vel.

Men dermed var det sidste ord ikke sagt, for lige siden er mine tanker gentagne gange vendt tilbage til især timerne i 2. og 3. g, hvor jeg uden besvær kan fremkalde mindet om vores meget afholdte græsklærer, der nu ikke længere er mere.

Når budskabet om hans død ikke blot konstateres, men medfører en følelse af sorg og vemod, så er det, fordi Mohr, ud over at han var en god gymnasielærer, også var et stort og uhyre fintfølelse medmenneske.

Således var han altid parat til opmærksomt og engageret at lytte til de ting, man følte var besværlige, og altid fornemmede man, at mennesket kom i første række. Egenskaber, de færreste forstår at mestre, og som er så uhyre vigtige.

Alt dette samt en masse lune og humor gjorde, at lektor Mohr altid vil være savnet. Ære være hans minde.

Hans-Henrik Nissen (S 80).

KONTINGENT

Giroindbetalingskort er under udsendelse til medlemmerne i Skandinavien. En omlægning af vort EDB-system har medført en forsinkelse i år.

Medlemmerne udenfor Skandinavien opfordres til selv at sende kontingentet kr. 90,- for alm. medlemmer; – kr. 55,- for juniorer (årgang 79-85) og seniorer efter fyldt 67. år. For betalinger i anden valuta beregner danske banker et gebyr på min. 30,- kr.

Finn Harlang.

Mogens Boisen (S 27)

Mellem Mogens og mig var der en gammel »forbindelse«, som vi først tilfældigt opdagede, da vi havde kendt hinanden et stykke tid: Da han som lille dreng boede hos sine morforældre i Viborg, var der på morfaderens kontor ansat en pensioneret stabssergent, som Mogens huskede med stor glæde – det var min oldefar!

Adskillige år, før vi mødtes personligt, havde Mogens og jeg – som nogle vil huske – et voldsomt sammenstød i dette blads spalter, men da vi først havde lært hinanden at kende, holdt vi i løbet af et par måneder op med at diskutere »rigtige« soranere, for ingen af os drømte om at vige en tomme fra vort oprindelige standpunkt. Og da man ikke skal spille sine kræfter på diskussioner om ting, hvorom man ved, at enighed er uopnåeligt, droppede vi emnet. På kort tid blev vi et strålende eksempel på det, Freud et sted skriver om, nemlig at man ofte oplever, at en (stærk) følelse i stedet for at afmattes slår over i sin totale modsætning. Ja, de sidste år har i den grad været et eventyr, at jeg til tider har været lige ved at tage min afvisning af højere magters eksistens op til fornyet overvejelse.

Vi fik kun kort tid sammen, til gengæld var den intens. Vi berigede hinanden intellektuelt og følelsesmæssigt, og vi oplevede en utrolig masse. Det var nøjagtigt, som jeg havde forventet: *There was never a dull moment!*

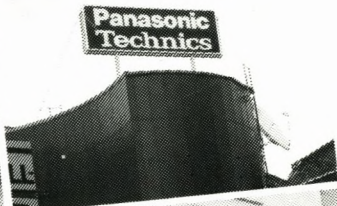
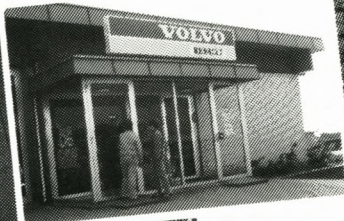
Det var ingen tilfældighed, at der i avisernes nekrologer stod »oversætter, oberstløjtnant«, for det var jo offentlighedens billede, medens vi selv skrev

»oberstløjtnant, oversætter«, for det var sådan, Mogens opfattede sig selv. Han så med stolthed tilbage på sin tid som officer, navnlig som chef for Brevskolen, men det var stort set glemte, og det var han ked af. Jeg kender af gode grunde ikke meget til denne streng på Mogens' bue, jo, selvfølgelig gør jeg det, men ikke med noget selvstændigt indtryk, og jeg vil derfor ikke berøre den i det følgende.

Som oversætter var Mogens uovertruffen og – hvad der måske vil undre nogen – ydmyg. Han fandt, at det var et utroligt vanskeligt arbejde, og jo ældre og mere erfaringen han blev, des vanskeligere syntes han, det var. Han hævdede, at han lærte noget hver dag, et nyt ord eller en sproglig nuance, som han ikke tidligere havde været opmærksom på. Og hvad enten det var videnskabelige værker, den seriøse litteratur eller den mere underholdningsprægede, arbejdede han lige omhyggeligt med den, om end det kunne give sig forskellige udtryk. Drejede det sig om f.eks. James Joyce eller Thomas Mann, var det nøjagtigheden, det gjaldt, ikke et ord, ikke et komma måtte ændres, og her var den forfatterens ydmyge tjener. Var det derimod spændingslitteraturen, satte han sig i læsernes sted og tjente dem godt. Det kunne til tider betyde, at han ændrede lidt på forfatterens skrevne ord, fordi der her nærmest er tale om en industri, hvor *action* er det afgørende, men hvor forfatterne og de udenlandske editors kan sløse slemt. Mogens' yndlingseksempler var, at man ved affyringen af en kanon på lang afstand hører drønet, før man ser glimtet, at en jeep starter og hvirvler støvet op, skønt vi lige har hørt, at det har styrtregnet i ugevis, eller at en mand dekoreres med æreslegionen på et tidspunkt, hvor denne endnu ikke var indstiftet! Den slags kan man måske byde engelske og amerikanske læsere, men det gik ikke, hvis der skulle stå MB på titelbladet!

Menneskeligt var Mogens som alle andre – bare meget mere! Den gyldne middelvej betrødte han (heldigvis) sjældent, men han spændte over hele det store

-go'måde at vise navn på...

SRI* LYSSKILTE får din forretning til at virke mere iøjnefaldende, præsentabel, tiltrækkende... og den vil blive set – dag og nat:

SRI* LYSSKILTE er fremstillet på baggrund af højudviklet og rationel teknik på moderne fabriksanlæg.

Rekvirer vort farvekatalog – eller et besøg af en SRI*-konsulent!

- * LYSSKILTE
- * LYSFACADER
- * SPOILERS
- * BILTAGSKILTE
- * BOGSTAVER
- * NEON
- * BALDAKINER
- * MARKISER

SRI*

lysskilte

Hovedkontor:
Øresundsvej 7
6715 Esbjerg N

Vest for Storebælt, tlf. 05 14 33 33
Øst for Storebælt, tlf. 01 57 88 33

spektrum af egenskaber og følelser: Fra det helt vidunderlige og uimodståelige til det aldeles rædselsfulde og uudholdelige. Een af hans venner skrev til mig, at det at være sammen med Mogens var »tit udfordrende, aldrig kedeligt, næsten altid morsomt«. Præcis sådan var det at være gift med ham! Vi diskuterede, vi grinede og krydsede klinger, det sidste som sagt dog kun, når vi mente, det kunne »svare sig«; for at spille tiden – sin eller andres – var noget vi i høj grad var fælles om at afsky! At leve sammen med Mogens var en intellektuel nydelse; han var en udtømmelig kundskabskilde, og jeg skal love for, at jeg øste af den. Jeg indrømmer gerne, at jeg i de to år, vi var gift, lærte lige så meget som i de foregående 38 år!

Mogens var en uforbedrelig romantiker, den fuldkomne tilbeder. Han virkede nok umiddelbart besiddende og jaloux, og det kunne godt være en smule anstrengende, men baggrunden var ganske enkel: Han syntes, at jeg var det mest vidunderlige væsen på jorden, og da han jo umuligt kunne tage fejl, måtte alle andre mænd synes ligeså, og følgelig stod de alle parat for at snuppe mig fra ham. Ja, det kan man vist kalde urealistisk, men for ham var det blodig alvor, måske fordi han trods koketteri med »det daglige spring over generationskløften« netop i den forbindelse var sig aldersforskellen mellem os meget bevidst – og når man/jeg erkendte det, var det så absolut til at leve med – det var jo ikke så lidt smigrende!

Næst efter at klæde sin kone af, var det bedste han vidste at klæde hende på. Jeg tror, det er usædvanligt at have en mand, som går mere op i, hvad man skal have på til en bestemt lejlighed, end man selv gør. Og som er ufatteligt generøs, også i den anledning. Mogens ville gerne købe alt smukt tøj i hele verden, det var mig, der holdt igen, men så jeg noget, jeg kunne lide, var kun én reaktion mulig: »Vil du ha' det?«

På dette sted skal Mogens' store kærlighed til Sorø også fremhæves. Det var jo i virkeligheden den, der afstedkom vort

oprindelige sammenstød: Han tålte simpelthen ikke, at nogen sagde noget som helst nedsættende eller ufordelagtigt om Skolen. Den havde en ganske særlig plads i hans hjerte, og det var ham derfor også en særlig glæde, at vi blev gift netop dér. Det var, sagde han, noget af det smukkeste, han havde oplevet. Der var kun to ting, som han livet igennem tænkte på og talte om *hver eneste dag*: Sorø og Ulysses.

Blandt de talrige egenskaber, Mogens havde, manglede én totalt: Tålmodighed. Han egnede sig derfor overhovedet ikke til at være »sat ud af spillet«, være syg, ikke kunne arbejde. Og derfor må jeg være taknemmelig for, at han ikke skulle igennem en lang og streng sygdomsperiode, hvor vi kunne have drevet hinanden til vanvid (tålmodighed er heller ikke min mest udprægede egenskab). I stedet kunne vi nu til det sidste betragte hinanden som tilværelsens store stjerner.

Nu er han væk, og det uigenkaldelige deri er stadig svært at fatte. Med det tempo i hvilket han levede sit liv, med alt det han konsumerede (mad, drikke, bøger, musik – kvinder) må man imidlertid erkende, at han sammenlignet med »almindelige dødelige« nok havde levet mindst 125 år. Selv sagde han, få dage før han døde, at hans liv havde været så rigt og privilegeret, at han ville være et skarn, hvis han rakte hånden ud og krævede mere. – Det må jeg, omend nødtvungent, bøje mig for, men stilheden efter hans kolossale dynamik og vitalitet er øredøvende!

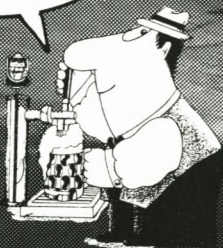
I følge Mogens var det værst tænkelige eftermæle »Han var en kold skid!«, og det løb han vist heller aldrig selv nogen risiko for at få. Derimod ville han gerne, at det kunne siges om ham, at »han gav sine omgivelser et godt grin mindst tre gange om dagen«. Det gjorde han – *næsten* hver dag!

I en nekrolog stod »At være gift med en mand som ham må have været noget særligt«. Det turde være en *understatement*: At være gift med Mogens er det bedste, der er hændt mig! *Bodil Wille Boisen*

Ægte Fadøl er lidt mere...

FESTLIG,
FRISKTAPPET,
FORNØJELIG,
FYLDIG...

Leverandør til det danske folk

FAXE
BOTTLE

R. M. ved en af sine malerier: 30. april. Glæde over sejren i Vietnam, 1975.

Stor kunstsamling til Sorø

Charlotte og Richard Mortensens Fond har planer om at skænke alt, hvad fonden ejer af kunstnerens malerier, tegninger, skitser m.m. til Sorø Kunstmuseum, hvis formand amtmænd Bodil Panild arbejder med at skaffe midler til at bygge et kunstcenter med ved Sorø sø på den tidligere Parnasgrund. Planerne går ud på at skaffe 50 mio. kr.

Parnasgrunden tilhører Danmarks Lærforening, der købte den i sin tid for at bygge et kursuscenter der, men planerne blev opgivet, og grunden har i en årrække ligget ubenyttet hen. Her kan der bygges en ideel museumsbygning i nær forbindelse med smuk natur, udstyret med foredragssal, koncertsal og eventuelt nogle boliger til kunstnere, og det er også planen at flytte Sorø Kunstmuseums permanente samling derover.

Det er meningen at realisere disse planer inden den 23. oktober 1990, hvor Richard Mortensen bliver 80 år.

Dette museum vil turistmæssigt betyde en stor attraktion for Sorø, hvis ry som kulturby vil blive yderligere understreget ved at få dette kulturcenter anbragt lige uden for døren i de smukke omgivelser, et soransk Louisiana.

Skovturen 30. august

Der er endnu en chance for at komme med ved *omgående tilmelding* til Finn Harlang.

Soranerfrokost

i september taler kulturredaktør Hans Andersen, Jyllands Posten, om »Teater i New York«.

Runde fødselsdage september 1987

4. Civ.ing. William Scherfig (f. 02, S 21), Rådmand Steins Allé 20/602, 2000 Frederiksberg.
5. Civ.ing. J. Erling Petersen (f. 17, S 37), Nylands Allé 55, 8700 Horsens.
5. Karen Ulla Rothe (f. 12, '30), Køgevej 81, 1., 2630 Tåstrup.
7. Fuldm. Louis Mathiesen (f. 27, R 44), Nyvej 12 B, 1.th., 1851 Fr.berg C.
7. Erik Norup (f. 27, R 44), 450 East 69. Street, New York City 10021, USA.
7. Lektor Kaj Steffen Rasmussen (f. 17, S 36, lærer), Esbern Snares Vej 2, 4180 Sorø.
9. Tandlæge Erik Keith Hansen (f. 37, S 56), Gribskovvænget 56, Gadevang pr. 3400 Hillerød.
9. Tandlæge Bent Keith Hansen (f. 37, S 56), Æblehaven 34, 3400 Hillerød.
9. Husholdn.lærer Thea Rasmussen (f. 02, S 20), Holbækvej 18, 4180 Sorø.
12. Prof., dr. jur. Ernst Andersen (f. 07, S 25), Oscar Ellingers Vej 5, 2000 Fr.berg.
13. Civ.ing. Aage R. Madsen (f. 17, S 36), Slotsherrensvej 13, 2720 Vanløse.
14. Dir., cand. jur. Svend Clausen (f. 07, S 25), Hellebo Park 1/3, 3000 Helsingør.
16. Chefportier Vagn la Cour (f. 02, '18), ska. Fasanvej 28, 2. tv., 8800 Viborg.
16. Adv. Trygve Samuelsen (f. 07, S 26), Tröndagöta 42, 3800 Tórshavn.
17. Afd.chef Ole Høeg (f. 27, S 46), Bengtasvej 2, 2900 Hellerup.
17. Apoteker Gustav Sindbæk (f. 27, S 46), Nørregade 11, 9640 Farsø.
18. Civ.ing. Aage Jensen (f. 37, S 56), Akademigrunden 9, 4180 Sorø.
18. Civ.ing. Ebbe W. Lauridsen (f. 07, S 25), Prins Valdemars Vej 51, 2820 Gentofte.
18. Lærer Dines Pontoppidan (f. 37, '55), Liljevænget 6, 8700 Horsens.

18. Hortonom Arne Stauning (f. 12, R 29), Enghaven 8, 3450 Allerød.
21. O.dyrlæge Anders Chr. Tersløse Jensen (f. 27, S 45), Koldbro Mølle, 9750 Øster Vrå.
25. Møbelfabr. Johan D. Lawaetz (f. 12, S 32), Ramsherred 12, 5610 Assens.
26. Arkitekt Per Løvetand Iversen (f. 27, R 44), Mælkebøtten, Christiania, Bådsmundsstræde 43, 1407 København.
26. Tekstiling. Jørgen Stegmann (f. 27, S 46), Frederikslundsvej 35, 2840 Holte.
27. Bogholder Steen Danielsen (f. 02, S 20), Solkrogen, Bisserup pr. 4243 Rude.
27. Gdr. Poul Gerhard Pedersen (f. 02, R 19), Holbergsvej 79, Tersløse pr. 4293 Dianalund.
30. O.toldass. Bjarne Jensen (f. 37, '53), Hesselbækpark 22, 3520 Farum.

Ialt 27 fødselærer, hvoraf kun 11 er medlemmer af Soransk Samfund!

Adresseændringer for Skandinavien

meddeles til det lokale postkontor, der lader besked gå videre til kassereren.

Henvendelse vedrørende SORANSK SAMFUND

stiles til:
Formanden, borgmester Ib Juul
Herlev Rådhus, Bygaden 90
2730 Herlev
Telefon (02) 94 06 33

SORANERBLADET: Redaktion
Svend Ranvig
Kongebrovej 28
4180 Sorø
(03) 63 08 57 (bedst 18-19)

SORANERBLADET: Administration
Direktør Finn Harlang
Dronningens Tværgade 30, 1302 Kbh. K.
(01) 13 86 66

Sorø Bogtrykkeri APS
Alleen 9, 4180 Sorø
(03) 63 05 75

Adressendringer og re-
klamationer rettes i Skan-
dinavien til det lokale
postkontor.

2079 III 1070 III 00

H H BACH

ORDRUP JAGTVEJ 42 C
2920 CHARLOTTENLUND

Indhønt tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

MERCEDES-BENZ

4300 HOLBÆK
Hovedvej 4
(03) *43 41 22

4400 KALUNDBORG
Slagelsevej 162
(03) *51 11 66

4500 NYKØBING Sj.
Autogården
(03)* 41 11 22

LYNGE & SØN A/S

INTERNATIONALT ANTIKVARIAT

SILKEGADE 11 - DK
1103 KØBENHAVN K.
TELEFON (01) 15 53 35

Sorø Akademis
Skovdistrikt

Telf. (03) 63 01 25

gælder det **SPHAGNUM** så tal med

Pindstrup Mosebrug A/s

Pindstrup
8580 Ryomgård
Telefon (06) 39 61 00

SAAB
DACIA

Salg - Service

Aut. -forhandler
NIELS THIELE

Automobiler
STENLØSE

Tlf. (02) 17 00 72